

Будова комп'ютера

Тема: Типи комп'ютерів

Настільні комп'ютери (*desktop*)

Ноутбуки (лептопи)

- менші розміри і вага
- робота від акумуляторної батареї (до 3-5 год.) або від мережі
- мобільність

- висока вартість
- компактна клавіатура
- практично не модернізуються (upgrade)
- менша продуктивність
- гірша кольорова і звукова передача
- чутливість до ударів, вібрації, ...

КПК, комунікатори, смартфони

КПК = кишеньковий ПК

Мобільний навігатор
(КПК + **GPS**)

комунікатор
(**КПК** + СОТОВИЙ ЗВ'ЯЗОК)

смартфон
(**телефон** + КПК)

Будова комп'ютера

Тема 1. Системний блок

Системний блок

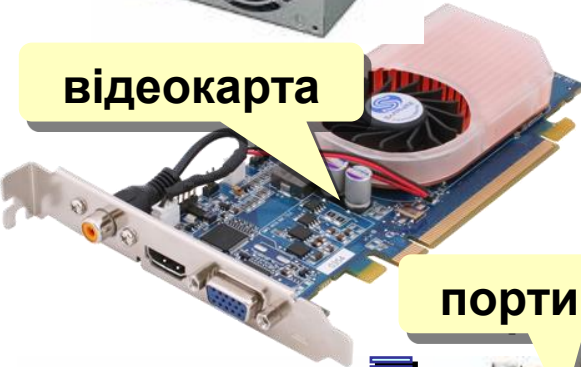
блок живлення

дисківід CD (DVD)

відеокарта

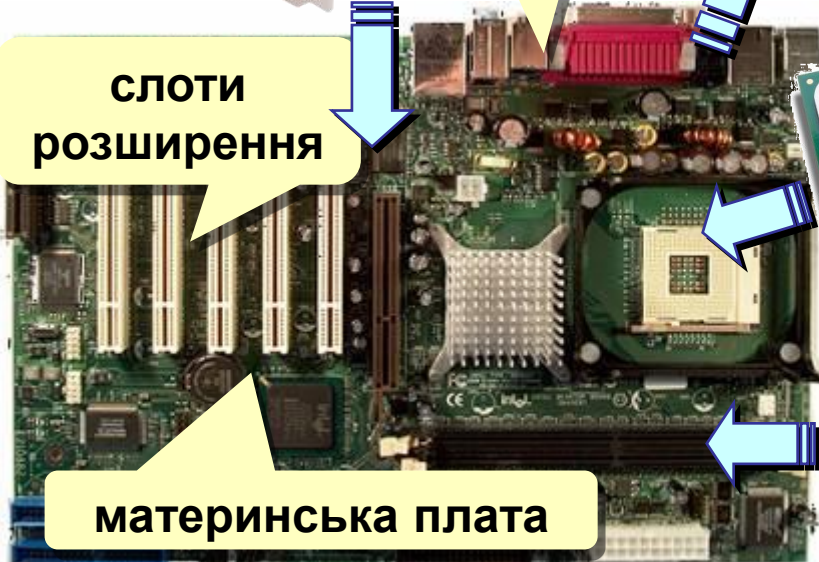
дисківід для дискет

порти

процесор

слоти розширення

материнська плата

вінчестер

оперативна пам'ять

Системний блок: процесори

Pentium, Pentium-II,
Pentium-III, Pentium 4
Celeron (для дому)
Xeon (для серверів)
Pentium M (для ноутбуків)
Pentium D, Core 2 Duo (2 ядра)
Core 2 Quad (4 ядра)

K7, Athlon XP, Duron
Athlon 64
Sempron (для дому і ноутбуків)
Turion (для ноутбуків)
Opteron (для серверів)
Athlon 64 X2 (2 ядра)

Intel Pentium 4 3.0G 800MHz 1M

тактова частота
3 ГГц

частота шини
800 МГц

кеш-пам'ять
1 Мб

Пам'ять комп'ютера

внутрішня		зовнішня
оперативна	постійна	вінчестери
		
		дискети
		
		лазерні диски (CD, DVD)
		
		стрімери
		

Системний блок: пам'ять

Оперативна пам'ять

ОЗП = оперативний запам'ятовуючий пристрій

RAM = *random access memory* (з довільним доступом)

понад **128 Мб**

**SIMM, DIMM SDRAM,
DDR, DDR2, DDR3**

Постійна пам'ять

ПЗП = постійний запам'ятовуючий пристрій

ROM = *read only memory* (тільки для читання)

64 Кб – мікросхема **BIOS** (налаштування комп'ютера)

Системний блок: пам'ять

	Оперативна пам'ять	Постійна пам'ять
 при відключенні живлення	інформація пропадає	інформація зберігається
 чи можна змінювати інформацію?	читання і запис (RAM)	тільки читання (ROM)
швидкість передачі даних	висока	низька

Системний блок: дисководи

дисковод для гнучких магнітних дисків

- швидкість обертання **300 об/хв**
- швидкість передачі даних **63 Кб/с**

дисковод CD-RW 52 × 32 × 52

- читання CD-ROM до **52x** (52x**150 Кб/с**)
- запис CD-RW до **32x**
- запис CD-R до **52x**

комбо-привід

- читання і запис CD-ROM, CD-R, CD-RW
- читання DVD-ROM

дисковод DVD-RW

- читання і запис CD до **52x**
- запис DVD-RW, DVD+RW до **8x**
(8 × **9** × **150 Кб/с**)
- запис DVD-R, DVD+R до **18x**

Системний блок: порти

порти
PS/2

живлення
220 В

послідовний порт

вкл/викл
блоку
живлення

порт VGA

паралельний
порт

порти
USB

лінійний
вхід

мережа
RJ-45

Будова комп'ютера

Тема 2. Зовнішня пам'ять

Дискети

ГМД = гнучкий магнітний диск, *floppy disk*

5,25" (дюйми)

3,5"

1,44 Мб
300 об/хв

дозвіл запису

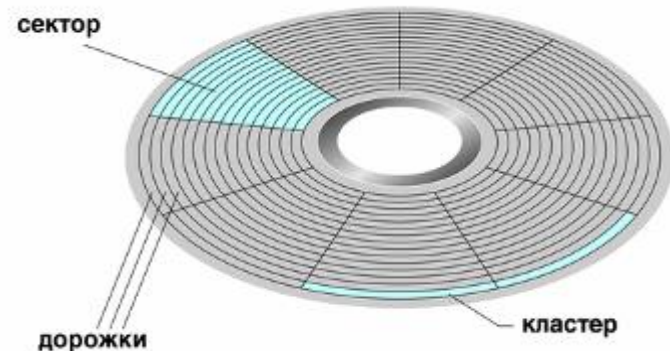

МОЖНА

НЕ МОЖНА

Форматування – розмітка, нанесення секторів та доріжок.

Флеш-пам'ять

Флеш-диски (до 16 Гб)

Флеш-карти (до 8 Гб)

- не вимагають **живлення** для зберігання
- **ВИСОКА ШВИДКІСТЬ**
- **КОМПАКТНІСТЬ**

- зношування при стиранні та записі (**100000** циклів)

- **Фото: повністю заповнювати, потім все стирати.**
- **Не редагуйте файли на флеш-диску!**

Вінчестери

ЖМД = жорсткий магнітний диск

HDD = *hard disk drive*

зовнішні вінчестери

Ємність: до 1000 Гб

Частота обертання: 7200 об/хв, 10000 об/хв

Виробники:

Seagate, Maxtor, Western Digital, Hitachi, Samsung

Підключення: IDE, SATA, SCSI

Лазерні CD-диски

Звукові CD (*compact disk*)

діаметр **12 см**

74-80 хвилин звуку

CD-ROM, CD-R, CD-RW:

650-700 Мб

CD-ROM – лише читання

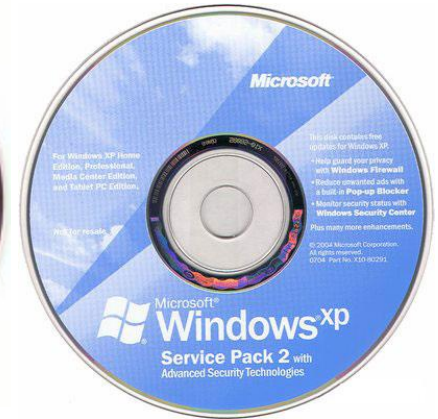
CD-R (болванка) – однократний запис

CD-RW – багатократний запис

міні-CD (-R, -RW)

діаметр **8 см**

24 хвилини звуку, **210 Мб**

- надійність, довговічність
- низька вартість

- швидкість читання і запису нижча, ніж у вінчестерів

DVD-диски

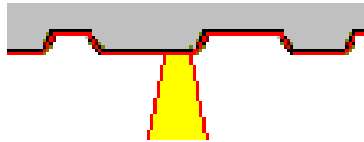

DVD = *Digital Versatile Disk* чи *Digital Video Disk*

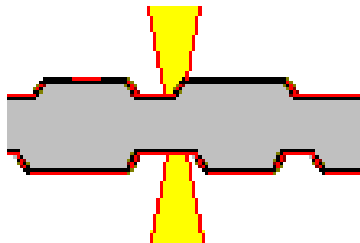
лазер с меншою довжиною хвилі

одношарові

односторонні 4,7 Гб

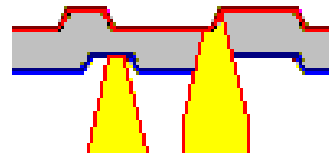

двухсторонні 9,4 Гб

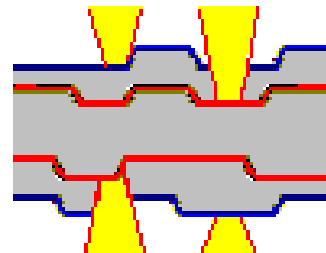

двошарові

односторонні 8,5 Гб

двухсторонні 17,1 Гб

DVD-ROM – лише читання

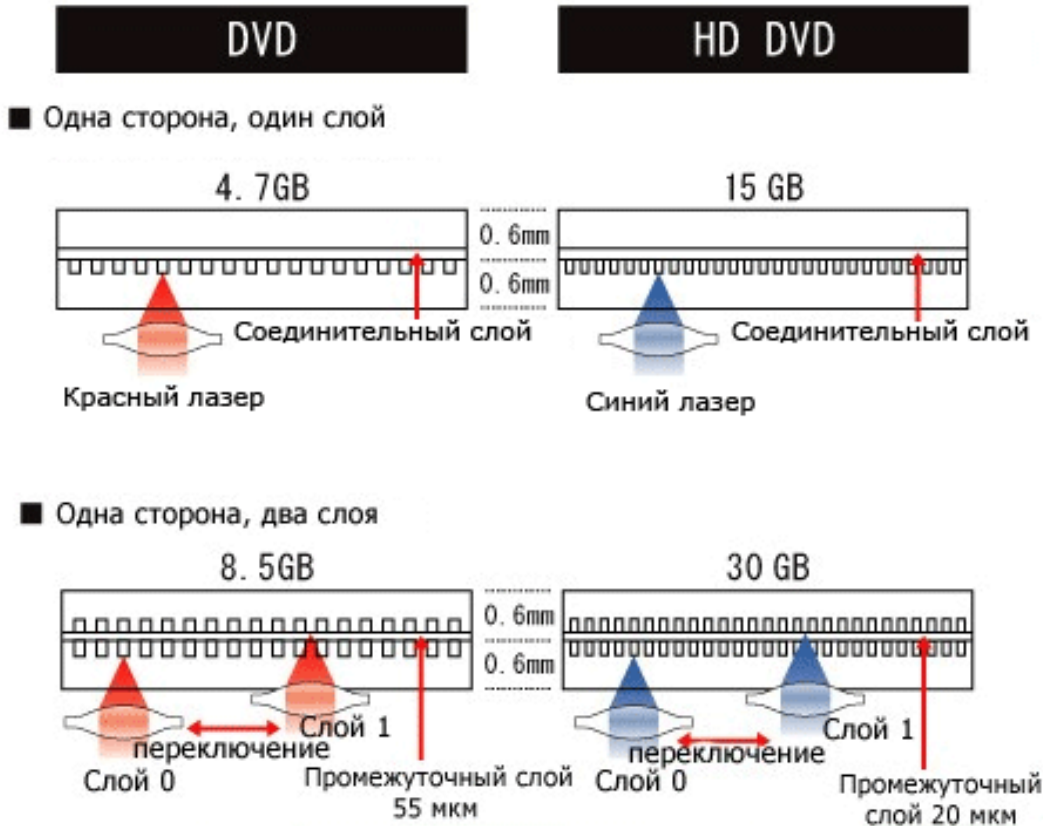
DVD-R, DVD+R – однократний запис

DVD-RW, DVD+RW – багатократний запис (**1000** циклів)

DVD-RAM – багатократний запис (**100000** циклів)

HD DVD-диски

HD DVD = *High Definition DVD* (високої чіткості)

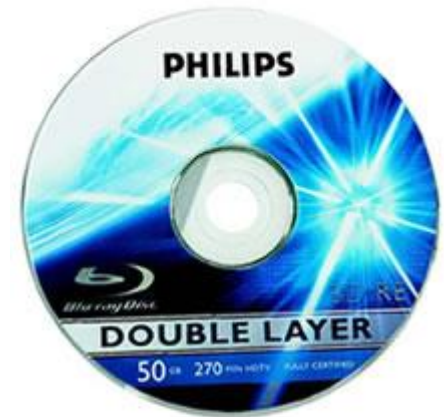
розробка: **Toshiba** разом з **NEC** і **Sanyo**
підтримують: **Microsoft**, **Intel**

Blu-ray диски високої густини

Blu-ray Disc = *Blue ray Disc*, *BD*

BD-ROM, BD-R, BD-RE (перезаписуючі)

шарів	ємність, Гб	
	HD-DVD	BD
1	15	23,3 – 33
2	30	46,6 – 54
4	–	100
8	–	200

⊘ Вища ціна за HD-DVD

розробка: **Sony, TDK**

підтримують: **Panasonic, Samsung, Dell, Apple, HP, Disney, Warner Brothers**

поширення: **BD – близько 70%, HD-DVD – коло 30%**

Порівняння типів зовнішньої пам'яті

За максимальною ємністю:

дискети	1,44 Мб
CD-диски	650-700 Мб
флеш-пам'ять	до 8 Гб
DVD-диски	до 50 Гб
вінчестери	до 1 000 Гб
стрімери (магнітна стрічка)	до 1 600 Гб

За максимальною швидкістю читання:

дискети	до 63 Кб/с
CD-диски	до 8 Мб/с
DVD-диски	до 24 Мб/с
флеш-пам'ять	до 60 Мб/с
вінчестери	до 100 Мб/с
стрімери (магнітна стрічка)	до 120 Мб/с

Будова комп'ютера

Тема 3. Пристрої введення

© К.Ю. Поляков

Переклад: В.Семенюк

Пристрої введення: клавіатури

Мультимедійна

- гучність звуку
- добути/прийняти CD-диск;
- аудіопрогравач
- Інтернет: поштова програма, броузер, пошук
- калькулятор, Провідник
- дія з вікнами
- чекаючий/сплячий режим, вимкнути комп'ютер

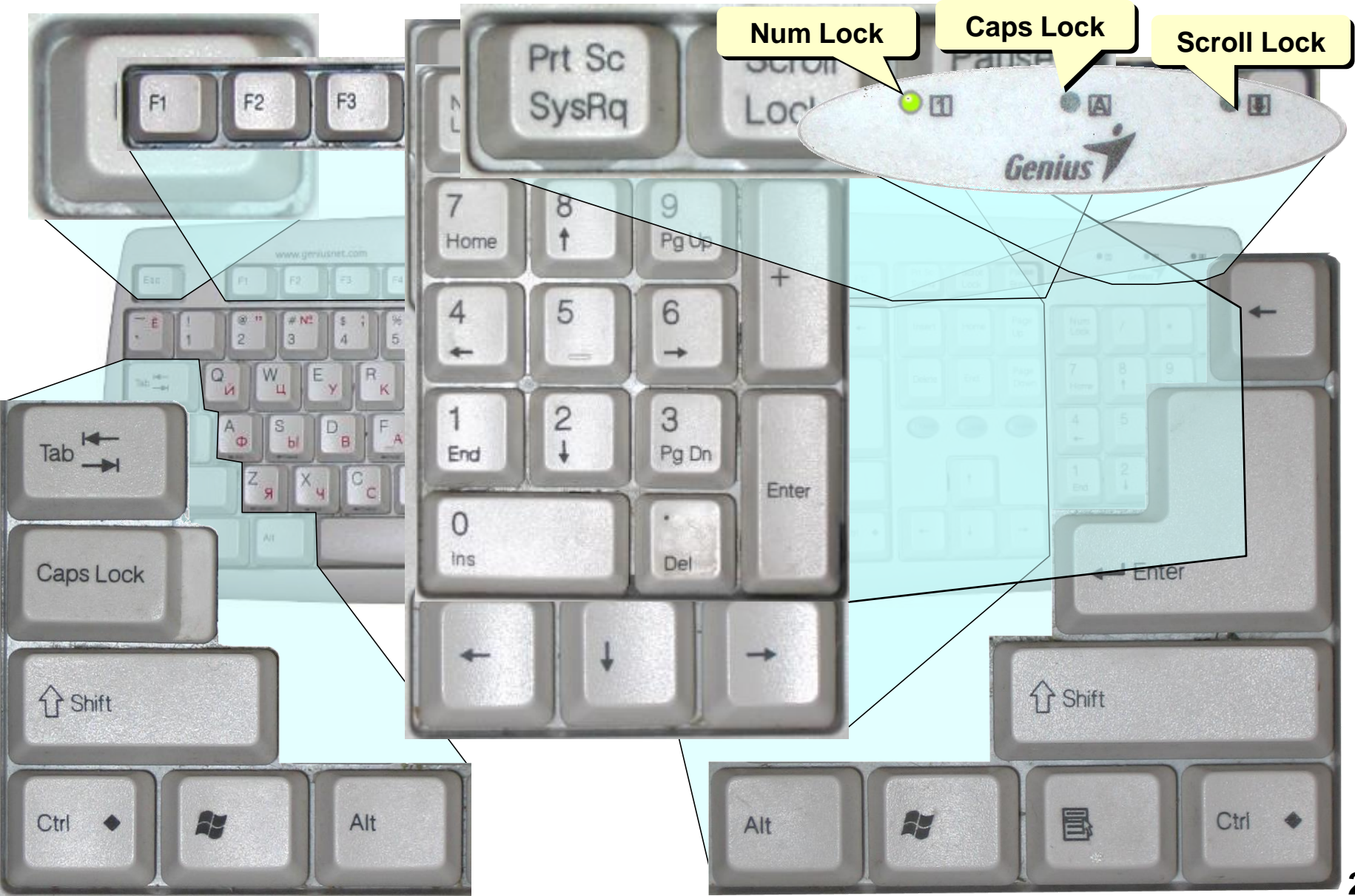
Ергономічна

MIDI-клавіатури

Клавіатура

Пристрої введення: оптичні мишки

Світлодіодні мишки

Лазерні (точність у 20 разів вища)

Безпроводні пристрої введення

пристрій приймач
(ресівер, USB)

підзарядка
акумуляторів

Беспровідний комплект

- клавіатура
- миша
- ресівер

Трекбол

- якщо мало місця або є вібрація
- не стомлюється рука (кисті на місці)

- складно звикнути

Тачпед і трек-пойнт

Тачпед (*touch-pad*)

Трекпойнт (*trackpoint*)

Ігрові маніпулятори

Джойстик

Ігровий пульт (геймпад)

Руль

Педалі для авіасимулятора

Сканери

Сканер – пристрій для введення зображень.

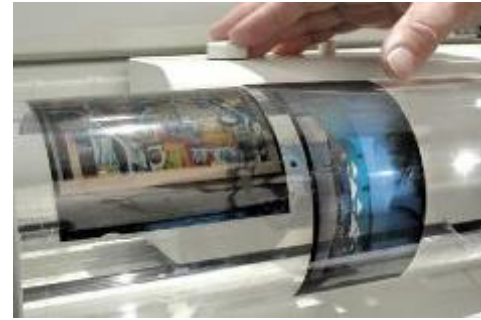
ручні

планшетні

барабанні

із слайд-модулем

рулонні

Мікрофони

Проводні

Безпроводні

Будова комп'ютера

Тема 4. Пристрої виводу

Монітори

електронно-променеві

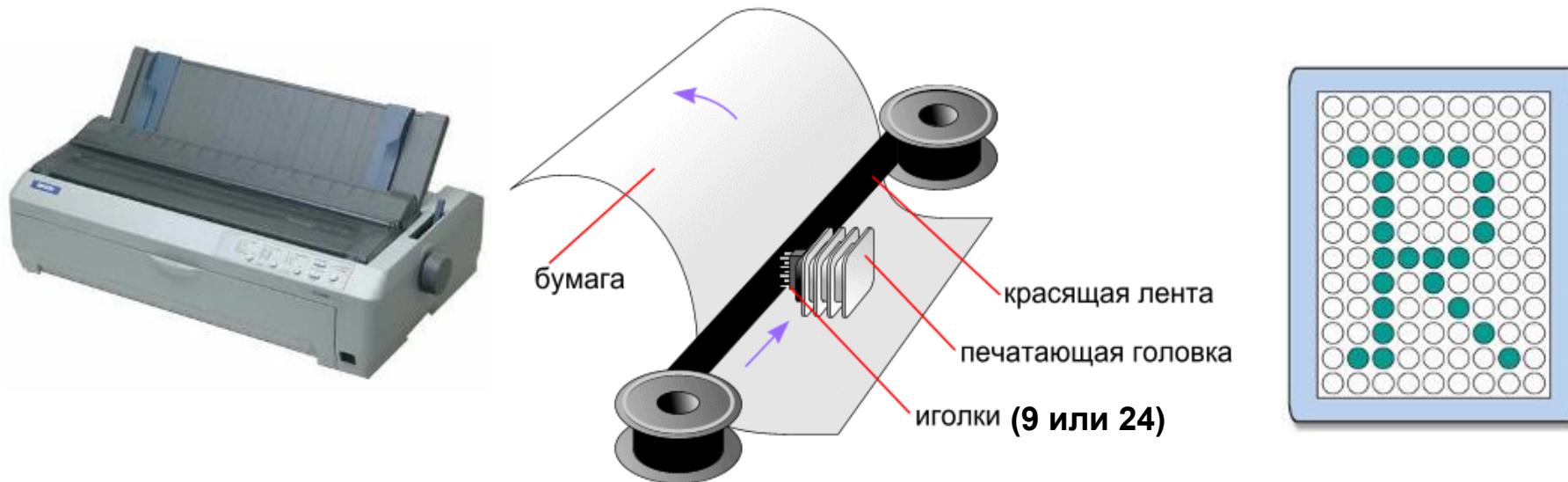
- **дешеві**
  - малий час **відклику**
  - краща **кольоропередача**
- шкідливе електромагнітне **випромінювання**
  - вага до **25 кг**
  - споживають до **110 Вт**

рідкокристалічні (РК)

- практично відсутнє **випромінювання**
  - малі **розміри і вага**
  - споживають мало електроенергії (**40 Вт**)
- **дорожчі**
  - **змазування зображення**
  - спотворення **кольорів**

Матричні принтери

Якість друку:
72...300 dpi

текст: до **337** символів в
хвилину

графіка: до 5 хв на
сторінку!!!

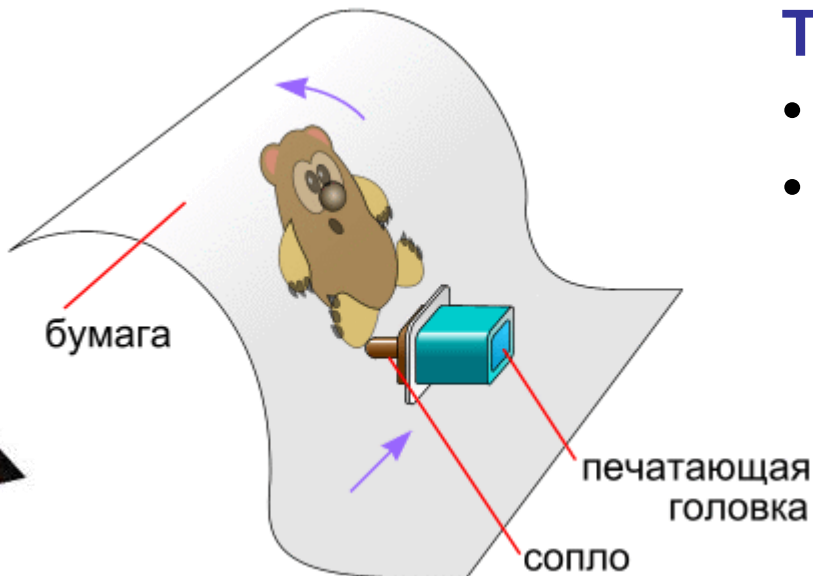

- **дешеві** принтери та стрічки
- друк під копірку до **5 копій**
- невибагливі до паперу

- невисока **якість** до 300 dpi
- низька **швидкість** друку графіки
- **шумні**
- **чорно-білі** (майже всі)

Струменеві принтери

Типи

- ч/б
- колір: CMYK

Cyan

Magenta

Yellow

black

Якість друку:

300...4800 dpi

ч/б: до 30 стр/хв

колір: до 30 стр/хв

фото 10×15:

от 10 сек

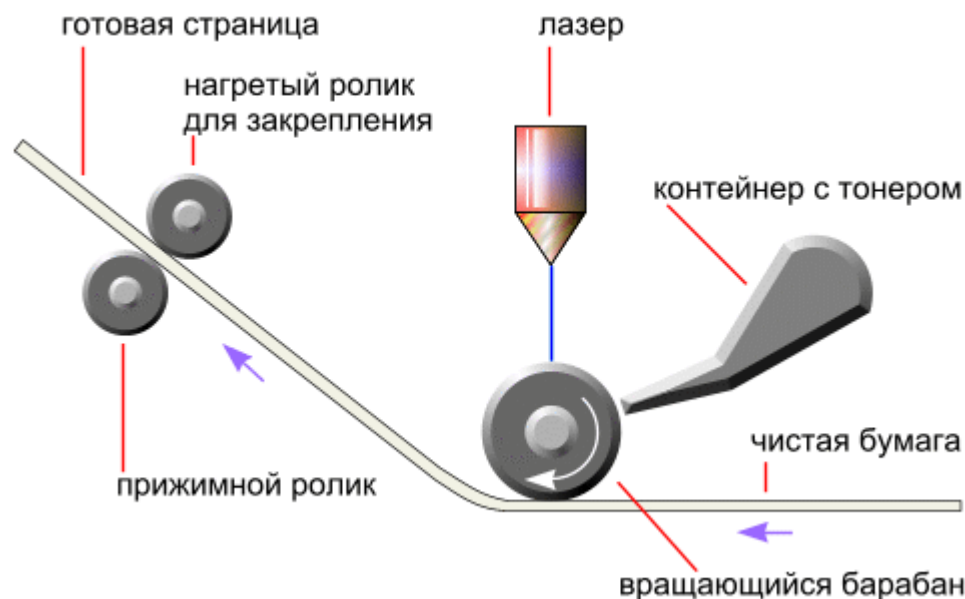

- відносно **дешеві**
- **якісний** друк
- **мало шумлять**
- більшість – **кольорові**

- вимогливі до **паперу**
- **дорогі** катриджі
- чорнила розпливаються **від води**

Лазерні принтери

Якість друку:
600...1200 dpi

ч/б: до **50** стр/хв

колір: до **25** стр/хв

- стають все дешевші
- дуже якісний друк
- мало шумлять
- є кольорові

- вимогливі до паперу
- дорогі катриджі
- споживають багато електроенергії
- кольорові дорогі

Сублімаційні принтери

Сублімація – швидкий перехід речовини з твердого стану в газоподібний.

- **тверді** барвники:

Сяан

Маgenta

Yellow

- **256 відтінків** кожного кольору, всього 16,7 млн. кольорів
- друк при **нагріві**
- верхній **захисний шар**

Якість друку:

300 dpi

(= 4800 dpi)

- дуже якісний друк фото
- не вигорає 100 років
- друк прямо з фотоапарату

фото 10×15:

около **1 хв**

- спеціальний папір і плівки з фарбами

МногоФункциональные Устройства (МФУ)

МФУ = принтер + копёр + сканер + факс

струменеві

лазерні

- «все в одному»
- займають менше місця

- якість гірша, ніж в окремих пристроїв
- несправність однієї частини може призвести до непрацездатності всього апарату

Плотер

Плотер – пристрій для друку великих зображень.

перові

лазерні

струменеві

ріжучі

Навушники і звукові колонки

до 30 м

Будова комп'ютера

Тема 5. Спеціальні пристрої

Модеми

Зовнішні

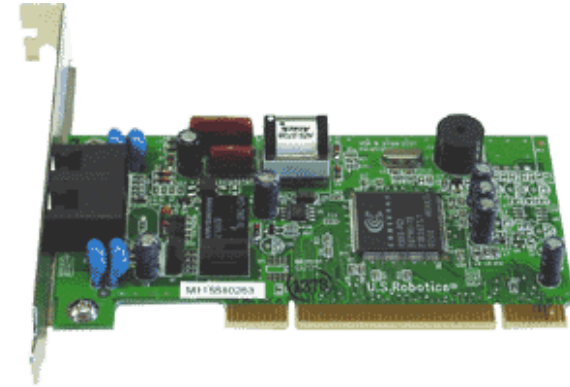
- якість зв'язку
- надійність
- індикатори

- дорогі

Внутрішні

апаратні
(процесор,
пам'ять)

програмні (обробку інформації здійснює
драйвер)

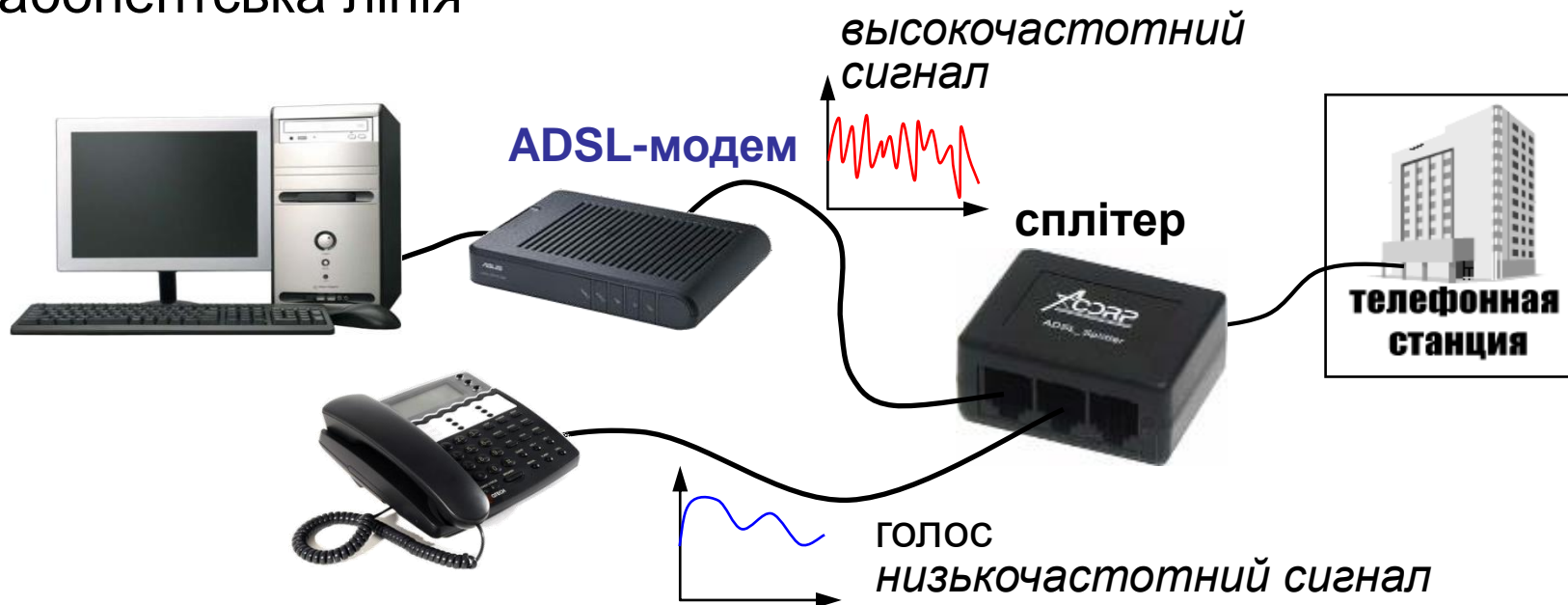

лінія

ADSL-модеми

ADSL = *Asymmetric Digital SubscriberLine*, асиметрична цифрова абонентська лінія

- потрібна лише **телефонна** лінія
- не треба «додзвонюватись», весь час «на лінії»
- телефон **вільний**
- висока **швидкість** (прийом **8 Мбіт/с**, передача **1 Мбіт/с**)

- спеціальне обладнання: ADSL-модем на станції
- не для всіх АТС

Захист від завад живлення

Мережеві фільтри

Захищають від:

- стрибків напруги
- високочастотних завад
- підвищеної напруги

ИБП = джерело безперебійного живлення

UPS = *Uninterruptable Power Supply*,

Захищають від:

- стрибків напруги
- нестабільної частоти
- зниження напруги
- відключення живлення

Перемикання на акумулятори (до 5 хвилин)

- **off-line (резервні)** – лише при неякісному живленні, для робочих станцій і ПК
- **on-line (активні)** – завжди, подвійне перетворення AC-DC-AC, для життєво-важливих серверів

Мережеве обладнання

мережева карта
10/100/1000 Мбіт/сек

комутатор
(хаб, свіч)

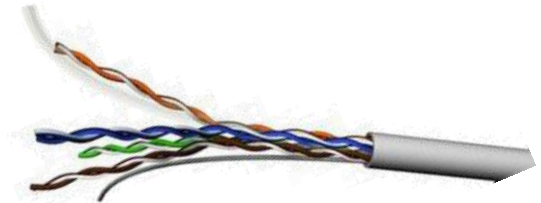
маршрутизатор
(роутер)

точка доступу
беспровідної мережі
(WiFi)

патч-корд

кабель
«вита пара»

вилка RJ-45